

פקודת הפרשנות.

פרק ראשון: עקרונות כלליים

1. בפקודה זו, ובכל חיקוק שהוא בר-תוקף כיום, ובכל חיקוק שיינתן מכאן ואילך, יתפרשו כל מלה וניב שבסעיף זה כאמור בצדד להלך:

פירושם
של מונחים
רווחים

„אדם” — לרבות חברה או התאחדות או חבר בני אדם, בין שהם מואגדים ובין שאינם מואגדים;

„אניה” או „ספינה” — כל כלי המשמש בשיט ואינו מונע במשוטים או במשוטי-דחף בלבד;
„בא כוח” או נציג, של היועץ המשפטי לממשלה” — פרקליט המדינה, משנהו או סגניו, פרקליטי מחוז או סגניהם, פרקליטי נפה וכל מי שהיועץ המשפטי הסמיכו להיות בא כוחו או נציגו;

„ביטול”, של דין — לרבות ביטולו של חלק ממנו, ולרבות הוראה שעל פיה או מכוחה חדל הדין או חלק ממנו להיות בר-תוקף;

„בית” — לרבות כל בית, חלק מבית, וכל בנין או מבנה אחר, שאנוש דר בהם או תופש אותם, בזכות עצמו או בדרך אחרת, אם ביום ואם בלילה, או שנועדו לדירה או לתפישת כגון זה, ובין שכולם מעל לפני הקרקע ובין שכולם או מקצתם מתחת לפני הקרקע;

„בית משפט” — כל בית משפט בן-סמך לשפוט בישראל;

„בית משפט לערעורים אזרחיים” — בית המשפט העליון כשהוא יושב כבית משפט לערעורים אזרחיים;

„בית משפט לערעורים פליליים” — בית המשפט העליון כשהוא יושב בדין כבית משפט לערעורים פליליים;

„בכתב” — לרבות בדפוס, בליתוגרפיה, במכונת כתיבה, בצילום ובכל דרך אחרת של הצגת מלים או ספרות, או העתקתן, בצורה הנראית לעין;

„דין” — לרבות כל אחד מאלה:

(1) חיקוק;

(2) אקט של הפרלמנט הבריטי או חלק ממנו, ודבר-המלך-במועצה או חלק ממנו, בין שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין שניתנו לאחריה, וכפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;

(3) צווים, תקנות, כללים, חוקי עזר, מנשרים, הוראות, הודעות וכל מסמך אחר, שניתנו מכוח „דין” כמשמעותו בפסקה (2) של הגדרה זו, בין לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין לאחריה, ואינם בגדר חיקוקים, וכפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;

(4) דינים עותומניים, דינים דתיים בין שבכתב ובין שבעל-פה, דיני המשפט המקובל ועקרוני היושר של אנגליה, כפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;

„הצהרה בשבועה” — לרבות מסמך שבאו עליו הן-צדק או הצהרה מפי אדם שהותרו לו על פי דין, הן-צדק או הצהרה במקום שבועה;

* ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 9, עמ' 36; ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 39, עמ' 152; ע"ר 1946, תוס' 1 מס' 5, עמ' 41; הצעת הנוסח החדש בתפרסמה בהכ"ח 1, תשי"ג, עמ' 2.

„חוק“ — דבר חקיקה של הכנסת ולרבות כל פקודה; אולם מקום שהמלה „חוק“ באה בחקיקה שניתן לפני פרסום הנוסח החדש לפקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא הנוסח החדש;

„חטא“ — עבירה שדינה מאסר עד שבוע ימים, ואם דינה קנס בלבד — קנס עד חמש לירות;

„חיקוק“ — כל חוק וכל תקנה בין שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין שניתנו לאחריה; אולם מקום שהמלה „חיקוק“ באה בפקודה או בתקנה שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו;

„חתימה“, באדם שאינו יכול לכתוב שמו — לרבות „סימן“;

„יבוא“ — הבאה או גרם הבאה לישראל, בים, ביבשה או באויר;

„יורד ים“ — לרבות כל אדם העובד בספינה או המועסק בה בכל תפקיד שהוא, חוץ מקברניט ומנווט וחוץ מחניך הקשור בחוזה ורשום כראוי;

„יצוא“ — הוצאה או גרם הוצאה מישראל, בים, ביבשה או באויר;

„ישראל“, או „המדינה“ — לרבות מימי חופין שלה;

„כלי טיס“ — כל מכונית טיס, דאון, ספינת-אוויר או כדוך פורח, בין מחובר ובין שאינו מחובר;

„כלי שיט“ — אניה, ספינה, סירה, אסדה וכל כלי אחר העשוי לשוט;

„לירה“ — לירה ישראלית;

„מדפיס ממשלתי“ — המדפיס הממשלתי של ישראל, ולענין חיקוק או לענין מסמך של המדינה — אף כל מדפיס אחר שהממשלה הרשתה אותו, דרך כלל או במיוחד, להדפיס אותו חיקוק או מסמך, וכל חיקוק או מסמך כאמור קבוצה כנדפס על ידי המדפיס הממשלתי או על ידי מדפיס אחר שהורשה לכך כאמור, יראוהו כאילו נדפס כך אם לא הוכח היפוכו של דבר;

„מוכיר הממשלה“ — הפקיד שנתמנה על ידי הממשלה להיות מוכיר הממשלה;

„מודעה לרבים“ — הודעה של הממשלה, או מטעמה, שאינה בת-פעל תחיקתי ונתפרסמה ברשומות;

„מחוז“ — אחד המחוזות המינהליים ששטח המדינה מחולק להם על פי חיקוק;

„מטלטלין“ או „טובין“ — כל נכס למינהו, חוץ ממקרקעין;

„מימי חופין“ — כל חלק מן הים הפתוח שעל חופי המדינה, המצוי בתחום שלושה מילין ימיים מנקודת שפל המים שבחוף;

„מכר“ — לרבות חליפין, מיר, הצעה למכירה או הצגה למכירה;

„מנדט“ — המנדט על ארץ ישראל שמועצת חבר הלאומים אישרה אותו והגדירה תנאיו ביום עשרים וארבעה ביולי 1922;

„מנשר“ או „אכרזה“ — מנשר או אכרזה שניתנו מאת הממשלה או על פיה;

„מסירה לדין“ — החלטה להעמיד לדין על פי כתב אישום;

„מפקד“, בכלי טיס — מי שבידו אותה שעה השליטה על כלי טיס או מי שממונה עליו אותה שעה;

„מפקח כללי של המשטרה“ — לרבות סגן המפקח הכללי של המשטרה;

„מקרקעין“ — קרקע מכל סוג ומכל צורת החזקה, וכל בנין, עץ או דבר אחר המחובר לקרקע, וכל חלק של ים, של חוף או של נהר, וכל זכות, טובת הנאה או שעבוד הנאה בקרקע או במים או מעליהם;

„נציב בתי הסוהר“ — לרבות סגן נציב בתי הסוהר ;

„נקבע“ — נקבע בחוק שבו מצויה מלה זו או בתקנות שניתנו לפיו ;
„עבור“ או „הפר“, לענין דרישה או תנאי שנקבעו בחיקוק, או בכל היתר, רשיון או הרשאה
אחרת, שניתנו לפי חיקוק — אף אי-קיום במשמע ;

„עבירה“ — מעשה, נסיון או מחהל, שדינם ענישה ;

„עובד ציבורי“ או „משרד ציבורי“ — לרבות כל עובד או משרד שהוטלו עליהם תפקידים
בעלי אופי רשמי, או הממלאים תפקידים כאלה, בין שהם נתונים לפיקוחה הישיר
של הממשלה ובין אם לאו ;

„עוון“ — עבירה שהיא חמורה מחטא וקלה מפשע ;

„עונש“, לענין עבירה — קנס, מאסר או כל ענישה אחרת ;

„פרק“ — פרק של החיקוק שבו מצויה מלה זו ; הוא הדין לגבי „חלק“, „סימן“ „סעיף“
ו„תוספת“, הכל לפי הענין ; „סעיף קטן“ — סעיף קטן של הסעיף בו מצויה מלה זו ;

„פקודה“ — כל פקודה שניתנה מאת מועצת המדינה הזמנית וכל פקודה שניתנה כדין
בארץ ישראל לפני הקמת המדינה, ופקודה זו בכלל ; אולם מקום שהמלה „פקודה“
באה בחיקוק שניתן לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות
שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו ;

„פשע“ — עבירה שדינה, אף באין הוכחה על חיוב קודם בדין, מוות או מאסר שלמעלה
משלוש שנים ;

„צוואה“ — לרבות סמפון צוואה ;

— „צוות“

(1) לענין כלי שיט — קברניט, חובל, נווט, מכונאי, מסוק, עובד הסיפון וכל
העוסק בהשטת כלי השיט וכל המשרתו ;

(2) לענין כלי טיס — מפקד, טייס, נווט, מהנדס טיס וכל העוסק בהטסת
כלי הטיס וכל המשרתו ;

„קונסול“ או „נציג קונסולרי“ — קונסול כללי, קונסול, סגן קונסול וכל המוסמך אותה
שעה למלא תפקידו של אחד מאלה, וכן סוכן קונסולרי ;

„קברניט“ — מי שבידו השליטה על ספינה או על אניה, או מי שממונה עליה, אותה שעה,
להוציא נווט ורב חבל-גמל ;

„רופא ממשלתי“ — רופא בשירות המדינה ;

„רופא מוסמך“ — אדם הרשום בישראל כרופא לפי הדין הנוהג אותה שעה בענין רישום
רופאים ;

„רחוב“ או „דרך“ — לרבות הביש, שדרה, סמטה, משעול לרוכבים או לרגלים, ככר, חצר,
טיילת, מבוי, מפלש וכל מקום פתוח שהציבור משתמש בו או נוהג לעבור בו, או
שהציבור נכנס אליו או רשאי להיכנס אליו ;

„רשום“, לענין מסמך — רשום לפי הדין החל על רישום אותו מסמך ;

„רשות מקומית“ — עירייה, מועצה מקומית או רשות כיוצא באלה, שנתכוננו בכוח חוק
בר-תוקף אותה שעה, הקובע הוראות בדבר הקמת רשויות של שלטון מקומי ;

„שבועה“ — לרבות הן-צדק והצהרה מפי אדם שהותרו לו, על פי דין, הן-צדק או הצהרה
במקום שבועה ;

- „שוטר“ — כל הנמנה עם חיל המשטרה; ו, קצין משטרה גבוה“ — כל קצין משטרה בדרגת עוזר מפקד מחוז ומעלה;
- „שופט“, לענין שופטי בית המשפט העליון — אף נשיא בית המשפט העליון במשמע; ולענין שופטי בתי המשפט המחוזיים — אף הנשיאים והנשיאים התורנים במשמע;
- „שופט שלום“ — מי שבידו כתב מינוי להיות שופט שלום;
- „שכירות“ — לרבות שכירות משנה;
- „שנה“ ו„חודש“ — למנין הלוח הגריגוריאני;
- „שנת כספים“ — שנים עשר החדשים המסתיימים בשלושים ואחד במרס של כל שנה;
- „תחילה“, לענין חיקוק — זמן תחילת תקפו;
- „תפישה“, לענין מקרקעין — לרבות השימוש, הדירה, ההחזקה או ההנאה שלא כעובד וכפקיד בלבד ולשם השגחה או שמירה בלבד;
- „תקנה“ — תקנה, כלל, חוק עזר, מנשר, אכרזה, צו, הוראה, הודעה, מודעה, או מסמך אחר, שניתנו מאת כל רשות בארץ ישראל או בישראל, בין לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין לאחריה, מכוח חוק, או מכוח אקט של הפרלמנט הבריטי או מכוח דבר־המלך־במועצה, לרבות צו, הוראה, הודעה, מודעה או מסמך אחר שניתנו על יסוד תקנה, כלל או חוק עזר כאמור; אולם מקום שהמלה „תקנה“ באה בחיקוק שניתן לפני תחילת תקפה של פקודה זו, היא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו;
- „תקנות סדרי הדין“, לענין כל בית משפט — כללים לנוהג ולסדרי הדין באותו בית משפט, שנקבעו על ידי רשות המוסמכת אותה שעה להתקין תקנות או ליתן צווים.
2. כל האמור בחיקוק בלשון יחיד, אף הרבים במשמע, וכן להיפך, וכל האמור במין זכר, אף מין נקבה במשמע; והוא כשאין באותו חיקוק הוראה מפורשת אחרת ואין בגוף הענין, או בהקשר, דבר שאינו מתיישב עם משמעות זו.
3. המלים „או“, „אחר“ או „בדרך אחרת“, כשהן באות בחיקוק ואין כוונה אחרת משתמעת — להבדיל הן באות ולא להקיש, אלא אם יש בצדן המלה „דומה“ או מלה אחרת שמשמעה היקש.
4. מקום שחיקוק מדבר בעובד ציבורי בנקיבת שם משרתו, הרי זה בא לרבות את העובד הממלא אותה שעה תפקידיה של אותה משרה או מקצת תפקידיה.
5. בחישוב הזמן לענין חיקוק ינהגו כאמור להלן, אם אין כוונה אחרת משתמעת:
- (1) מקום שנקוב מספר ימים שעברו או שיעברו לאחר מעשה פלוני או אחר מאורע פלוני — יום המעשה או יום המאורע לא יבוא במספר הימים.
- (2) מקום שנקבעה תקופה, לא תופסק התקופה ולא תושפע מכוח העובדה שהיום האחרון לתקופה הוא יום מנוחה, פגרה או שבתון על פי הוראות חיקוק שהוא בר־תוקף אותה שעה, או יום מנוחה של אחת העדות.
6. מעשה שלא נקבע, או שלא ניתן, זמן לעשייתו, יש לעשותו בכל המהירות הראויה, ולחזור ולעשותו כל אימת שנוצרו הנסיבות שנקבעו לעשייתו.
7. מדידת המרחק, לענין חיקוק, היא בקו ישר על פני מישור אפקי, אם אין כוונה אחרת משתמעת.

מקום שלא נקבע וסו

מדידת מרחק

8. מקום שאוזכר בחיקוק מספרה של שורה בסעיף פלוני שבחיקוק פלוני, פירושו — אותה שורה בטופס הרשמי של אותו חיקוק שנדפס לאחרונה בשעה שניתן החיקוק שבו אוזכר המספר. מספר שורה.

9. (א) מלים וניבים שהוגדרו בחיקוק, ופקודה זו בכלל, משמעותם כהגדרתם כל עוד אין בגוף הענין, או בהקשר, דבר הסותר אותה משמעות או שאינו מתיישב עמה; וכל שינויי צורה דקדוקיים שלהם וכל ניב כיוצא בהם יתפרשו על דרך זו. הגדרות, פירושו ותחילתו

(ב) ניב שהוגדר בחוק והובא בתקנות שהותקנו לפי אותו חוק, משמעותו בתקנות כמשמעותו בחוק, כל עוד אין בגוף הענין, או בהקשר, דבר הסותר אותה משמעית או שאינו מתיישב עמה.

פרק שני : שמם ותחילת תקפם של חיקוקים

10. מקום שתקפו של חיקוק או של חלק ממנו הוא מיום פלוני, תהא תחילת תקפו מיד עם צאת היום שקדם לאותו יום. הרגע לזחילה תקפו של חיקוק

11. כל מקום בחיקוק המתאר או המציין קטע של חיקוק, יתפרש כאילו הוא כולל את המלים, הסעיפים ושאר החלקים שאוזכרו כפותחים וכסוגרים לאותו קטע; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת. הפותח והסוגר בכלל המובא

פרק שלישי : ביטולים

12. בוטל חיקוק שהוא גופו מבטל דין שקדם לו, אין ביטול אחרון מחייה את הדין שבוטל קודם לכן, אלא אם הוספו בביטול האחרון מלים המחיות אותו דין. ביטולו של חיקוק מבטל

13. חיקוק שביטל דין וקבע תחתיו הוראות אחרות, הדין שבוטל יעמוד בתקפו עד תחילת תקפו של ההוראות שבאו תחתיו; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת. ביטול ותסורו

14. (א) חיקוק שביטל הוראה של דין וחזר ותוקק אותה הוראה, בשינויים או בלי שינויים, כל מקום בחיקוק אחר המאזכר את ההוראה שבוטלה יתפרש כמאזכר את ההוראה שחזרו וחוקקה כאמור; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת. מעלו של ביטול

(ב) חיקוק המבטל דין אין כוחו של הביטול יפה —

- (1) להחיות דבר שלא היה לו תוקף או קיום בשעה שהביטול נכנס לתקפו;
 - (2) להשפיע על פעולה קודמת של הדין המבוטל, או על מה שנעשה או נגדם כשורה לפי אותו דין;
 - (3) להשפיע על זכות או על זכות-יתר שנרכשה או שנולדה לפי הדין המבוטל, או על התחייבות או על חבות שחלו לפיו;
 - (4) להשפיע על עונש, על חילוט או על ענישה הצפויים בשל עבירה שנעברה על הדין המבוטל;
 - (5) להשפיע על חקירה, על הליך משפטי או על תרופה משפטית בענין זכות, זכות-יתר, התחייבות, חבות, עונש, חילוט או ענישה כאמור; ומותר לפתוח בחקירה או בהליך או בתרופה, או להמשיך בהם, או לבצע אותם, ומותר להטיל את העונש, החילוט, או הענישה כאילו לא ניתן החיקוק המבטל;
- והכל כשאינן כוונה אחרת משתמעת.

פעלו של ביטול
חוק לצבי תקנות
ומינויים

15. מקום תחילת תקפה של פקודה זו ואילו היא גקוט כלל זה: מקום שחוק מבטל חוק וקובע תחתיו הוראות אחרות, כל תקנות שניתנו ומלגיים שנעשו בכוחו של החוק המבטל, והיה להם חוקף בשעת הביטול, יעמדו בתקפם, במידה שאינם סותרים את הוראות החוק המבטל, עד שיבוטלו או עד שיוחלפו בתקנות שניתנו ובמינויים שנעשו לפי החוק המבטל; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת.

פרק רביעי: תקנות.

התקנת תקנות

16. מקום שהחוק מעניק לרשות את הסמכות להתקין תקנות יהיו ההוראות הבאות חלות לגבי התקנתן וכוחן פעולתן של תקנות אלו, אם אין כוונה אחרת משתמעת —

- (1) הרשות שהתקינה את התקנה רשאית לתקנה לשנותה להפסיקה לשעה או לבטלה באותה דרך שהתקינה אותה;
- (2) מותר לקבוע בתקנות, כי כל העובר על הוראה מהוראותיהן, יחויב לשלם קנס ונקבע בתקנות אין לתקופת מאסר שנקבעה בהן או לשני הענשים כאחד, ובלבד שהקנס לא יעלה על חמישים לירות ותקופת המאסר לא תעלה על ששה חדשים; והוא כשאינן באותו חוק הוראה אחרת;
- (3) היתה הסמכות נתונה להתקין תקנות גם למטרה כללית גם למטרות מיוחדות הנגזרות עמה; אין פירוט המטרות המיוחדות בא לגרוע מכללותה של הסמכות הנתונה לגבי המטרה הכללית;
- (4) לא תהא תקנה סותרת הוראותיו של כל חוק;
- (5) כל מקום בתקנות שנאמר בו "החוק" או "הפקודה" יש לקראו ולפרשו כמתכוון לחוק או לפקודה שהעניקו את הסמכות להתקין אותן תקנות.

תחילת תקנות
של תקנות
בנות-פעל
תחיקתי

17. תקנות בנות-פעל תחיקתי יפורסמו ברשומות ותחילת תקפן ביום פרסומן אם אין הוראה אחרת בענין זה.

מעשה על-פי
הקנה כמעשה
על-פי החוק

18. הותקנה תקנה לפי-סמכות שניתנה בחוק — כל מעשה שנעשה על פיה או בכוחה או אגב ביצועה יראתו כאילו נעשה על פי אותה חוק, או בכוחו או אגב ביצועו, או בתקנה הסמוכות האמנות; בו-אם אגב-ביצועו.

פרק חמישי: סמכויות

שימוש בסמכות
כיון נתינת חוק
להתקנת תקנו

19. חיקוק שאין תחילת תקפו עם נתינתו, והוא מעניק סמכות להתקין תקנות או לעשות מינוי או נל דבר למען מטרת החיקוק, אפשר להשתמש באותה סמכות — אם אין כוונה אחרת משתמעת — בכל שעה לאחר-גמינותו של החיקוק, במידה שהדבר נראה דרוש או ראוי, כדי להפעיל את החיקוק ביום תחילת תקפו; ואולם כל תקנה וכל מינוי וכל דבר שנעשו בבחינת אותה סמכות לא תחילת תקפן של החיקוק, אלא אם היתה כוונה אחרת משתמעת מתוך החיקוק, או אם היו התקנה המינוי או הדבר דרושים להפעלת החיקוק.

שימוש בסמכות
ומילוי חובה

20. סמכות שניתנה בחיקוק, או חובה שהוטלה בו, אפשר להשתמש ולחזור ולהשתמש באותה סמכות, ויש למלא ולחזור-למלא אותה, טובה-מומן-לזמן, ככל-שידרוש-לפי, הנוסבות; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת.

שימוש בסמכות
שניתנה לנושא
משרה

21. סמכות שניתנה בחיקוק לנושא משרה, פלוגית, באשר הוא נושא אותה משרה, וכן חובה שהוטלה בדבר זה, יקא מוסמך או מחוייב, כאמור, מי שנושא אותה שעה את המשרה או ממונה לפעול במקומו; והוא כשאינן כוונה אחרת משתמעת.

22. הרשות שהוסמכה על פי חיקוק לעשות מינוי, תהא מוסמכת גם להעביר או להשעות מתפקידו, ולשוב ולמנות או להחזיר לתפקידו, כל אדם שנתמנה אגב שימוש בסמכות זו; והוא כשאין חוזה אחרת משתמעת.

המוסמך למנות
מוכרך להשעות
ולרעביר

23. ניתנה סמכות על פי חיקוק לעובד ציבורי, או הוטלה עליו חובה כאמור, ומשרתו של אותו עובד ציבורי פנויה מכל סיבה שהיא, או שנבצר ממנו תקופה מסוימת להשתמש בסמכותו או למלא חובתו משום שהוא נעדר או נטול-כושר מחמת מחלה או מחמת סיבה אחרת, רשאית הממשלה להורות, כי אדם פלוני או עובד ציבורי נושא משרה פלונית יוסמך בסמכות האמורה או תוטל עליו החובה האמורה; ומשניתנה הוראה זו, יהיו אותו אדם, או אותו עובד ציבורי, מוסמך או מחוייב, כאמור, כל אותה תקופה, בכפוף לכל תנאי או סייג שתורה עליהם הממשלה.

סמכות למנות
מלא סמך
זמני

24. הממשלה או עובד ציבורי או גוף ציבורי, שהוסמכו על פי חיקוק למנות מועצה, בית דין, ועדה, ועד או כל גוף כיוצא באלה, מוסמכים למנות להם יושב ראש; והוא כשאין הוראה אחרת בענין זה.

סמכות למנות
יושב ראש

25. הממשלה או עובד ציבורי או גוף ציבורי שהוסמכו על פי חיקוק למנות אדם כחבר לאחד הגופים הנקובים בסעיף 24, או להסמיך אדם, או להטיל עליו חובה, רשאים הם לעשות כן אם בנקיבת שמו של אדם ואם בנקיבת שם משרתו; ומשעשו כן, או מן היום שקבעו לכך, יהא אותו אדם, או הנושא אותה משרה, ממונה או מוסמך או מחוייב, כאמור, הכל לפי הענין.

סמכות למנות
כנקיבת שם
המשרה

26. אדם שניתנה לו על פי חיקוק, הסמכות לעשות דבר או לכפות עשייתו, נתונת לו ממילא גם כל הסמכויות הדרושות, במידה המתקבלת על הדעת, כדי לאפשר לו את העשיה או את כפיית העשיה.

פירושו של
מה סמכות

27. מקום שחיקוק נותן לממשלה סמכות, או מטיל עליה חובה, רשאית היא — אם אין דין האוסר במפורש על כך — למלא ידו של אדם פלוני, או של הנושא משרה פלונית, להשתמש מטעמה באותה סמכות, או למלא מטעמה אותה חובה, בכפוף לכל תנאי או סייג שתורה עליהם; ומשעשתה כן, או מן היום שקבעה לכך, יהיה האדם שמילאה ידו מוסמך או מחוייב כאמור; אלא ששום דבר שנאמר כאן אינו בא להתיר לממשלה למלא יד אדם להתקין תקנות בנות-פעל תחיקתי על יסוד הסמכות שניתנה לה בחיקוק להתקין תקנות כאלה.

סמכות הממשלה
לאצול סמכות

פרק ששי: עבירות ועונשין

28. מקום שחיקוק קובע עונש בעד עבירה על אותו חיקוק — פירוש הדבר, כי העבירה תגרוור אחריה, לאחר הרשעה, כל עונש שאינו עולה על הקבוע באותו חיקוק, אם אין בחיקוק הוראה אחרת בענין זה; אין היראת סעיף זה חלה על עונש שנאמר בו שיש לבצעו בדרך תובענה אזרחית.

עונש שנקבע
בחיקוק
משמעו העונש
המכסימלי

29. (א) מקום שחיקוק מחייב אדם בתשלום היטל או אגרה בעד דבר שנעשה, או מסמך שניתן, על ידי עובד ציבורי או משרד ציבורי, או בעד חתימה שחתמו, או בעד חותם שטבעו, על מסמך, וכן מקום שבית משפט או רשות אחרת שהוסמכה כדין פסקו לחייב אדם בתשלום סכום כסף או בחילוט סכום כסף — ישולמו הכספים לאוצר המדינה; והוא כשאין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת, ומקום שהיטל או אגרה כאלה, או עמלה, בעד קבלת כסף או בעד שימת יד עליו או בעד מימושו או בעד הטיפול בו בכל דרך אחרת, משתלמים

אגרה, קנס
וחילוט

לעובד ציבורי או למשרד ציבורי, יהיו אותו עובד או אותו משרד חייבים — אם אין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת מן ההקשר — לשלם לאוצר המדינה או ליתן עליהם חשבון לממשלה במועדו.

(ב) מקום שביט משפט, או רשות אחרת מוסמכת כדין, פסקו, על פי חיקוק, לחלט דבר פלוני — בין שיש בו רוח חיים ובין שאין בו — יחולט הדבר למדינה, אם אין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת מן ההקשר, או אם לא פורש בדין, שהדבר יחולט לאדם פלוני; ואם ציוותה רשות מוסמכת למכור את הדבר, תהא הכנסתו הנקיה לאוצר המדינה, אם אין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת מן ההקשר.

(ג) שום דבר האמור בסעיף זה אינו בא לגרוע מכוחה של הוראה בחיקוק, המזכה אדם לקבל כל חלק מקנס או מחילוט או מפדיונו של חילוט, או המתירה לרשות ליתן לאדם חלק כאמור.

30. קביעת עונש בחיקוק אינה פוטרת מאחריות לתשלומי נזק לאדם שנפגע, אלא אם יש הוראה מפורשת אחרת.

31. מעשה או מחדל שהם עבירה לפי שני חיקוקים או יותר, או לפי חיקוק ולפי כל דין אחר, צפוי העבריין — אם אין כוונה אחרת משתמעת — להיות נושאם ונענש עליהם לפי כל אחד ואחד מן החיקוקים או מן הדינים האמורים, אך אין להענישו פעמיים על אותה עבירה.

פרק שביעי: שונות

32. מקום שיש סתירה בין הנוסח העברי של חיקוק או של מודעה לרבים לבין תרגומם הלועזי הרשמי — הנוסח העברי יכריע; ואולם מקום שיש סתירה בין הנוסח האנגלי לבין נוסח אחר של כל חיקוק שניתן לפני הקמת המדינה ולא הוצא בנוסח חדש, לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948, הנוסח האנגלי יכריע.

33. כל דין הוא כמפורסמות שאינן צריכות ראייה, אם אין הוראה אחרת מפורשת בשום דין.

34. טופס של רשומות שיש בו הודעה על מינוי, או שיש בו מנשר, אכרזה או מודעה לרבים, ישמש, בכל בית משפט ולכל ענין, ראייה לכאורה על תכנם, ועל המינוי — שנעשה כראוי, ועל המנשר או האכרזה או המודעה לרבים — שניתנו כראוי, והוא הדין בטופס של מנשר או אכרזה או מודעה לרבים שנדפס על ידי המדפיס הממשלתי; אין הוראת סעיף זה גורעת מהוראות סעיף 33.

35. מקום שניתנה לממשלה הסמכות להתקין תקנות או לאשרן או להסכים להתקנתן, תהא חתימתו של מזכיר הממשלה על התקנות שהותקנו או על אישורן או על ההסכמה להתקנתן, הכל לפי הענין, מספקת לכך, אם אין הוראה אחרת.

36. מקום שחיקוק מתיר או מחייב למסור מסמך על ידי הדואר, בין שנאמר בו "מסור", "נתון" או "שלוח" ובין שנאמר בו כל ביטוי אחר, רואים את המסירה — אם אין הוראה אחרת משתמעת — כמבוצעת, אם נסר לדואר מכתב המכיל את המסמך, והכתובת על המכתב היתה כשורה, ודמי המשלוח שולמו מראש; ורואים את המסמך כנמסר בשעה שבה היה המכתב מגיע לתעודתו בדרך הרגילה של הדואר, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

¹ כ"ח 105, תשי"ב, עמ' 270.

37. כל דבר שעשייתו מוטלת על מספר בני אדם שהם יותר משנים — עשייתו כשרה אם נעשה בידי רובם ; והוא כשאין הוראה מפורשת אחרת. כוחו של הרוב
38. חיקוק המחולק לחלקים, לפרקים, לסימנים, לכותרות או לפי כל חלוקה אחרת — עצם החלוקה ופרטיה יש ליתן את הדעת עליהם בכל בית קשפט ולכל ענין, אף אם הדבר לא נזכר במפורש בחיקוק גופו. חלוקת חיקוק
39. טופס שנקבע בחיקוק — סטייה קלה הימנו, שאין בה כדי לפגוע בעיקר או להטעות אינה פוסלת את הטופס. כפייה מטופס
40. חיקוק המתקן חיקוק אחר יאפרש כאחד עם החיקוק המתוקן, ככל שהדבר מתיישב עם תכנו של החיקוק המתקן ובאין כוונה אחרת משתמעת ; בחיקוק המתקן אפשר לקרוא לחיקוק המתוקן — החיקוק העיקרי. חיקוק מתקן יתפרש כאחד עם החיקוק המתוקן
41. כל מקום בחיקוק המאוזכר דין אחר, או חלק, פרק, סימן, כותרת, סעיף או חטיבה אחרת מדין אחר, או תוספת לו — הכוונה היא לנוסחם המתוקן כפי תקפו בישראל אותה שעה ; והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת. הוראות בדבר פירוש אזכורים
42. אין חיקוק בא לגרוע מכל זכות של המדינה, או להטיל עליה חובה, אלא אם נאמר בו במפורש. זכויות המדינה שמתח
43. פקודות אלה בטלות : ביטולים

פקודת הפירושים¹.

פקודת הפירושים (תיקון), 1939.²

פקודת הפירושים (תיקון), 1943.³

כ"ו בטבת תשי"ד (1 בינואר 1954)

פנחס רוזן
שר המשפטים

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק ס"ט, עמ' 750.
² ע"ר 1039, תוס' 1 מס' 21, עמ' 28.
³ ע"ר 1943, תוס' 1 מס' 26, עמ' 39.